

Szerkesztőségi iroda:
Csik-Szereda
Györgyjakab Márton
könyvkerekedése
hová
lap azellemi részét illető
közlemények,
előfizetési pénzek és hirdetések küldendők.

CSIKI LAPOK

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.
MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN.

Előfizetési ár:
Egész évre 4 frt.
(Külföldre) 6 frt.
Félévre 2 frt.
Negyedévre 1 frt.
Hirdetési díjak
a legolcsóbban számítottan.
Bélyegdíjért külön minden beiktatásnál 30 kr.
Nyitott cikkeket
soronként 10 kr-ért közöl-
tetnek.

Felelős szerkesztő: Dr. Booskor Béla,

Kiadó- és laptulajdonos: Györgyjakab Márton.

FŐMUNKATÁRSÁK: Hochschild Lajos Gyergyóban.

Molnár Ákos a központban.

Vitos Mózes Alcsikon.

A tűzrendészetről.

A gyakori tüzesetek, melyek majd itt, majd amott hamvasztják el az emberek fáradságos munkájának gyümölcseit, aktuálissá teszik a tűzrendészet kérdését. Kötelességünk foglalkozni ezzel a kérdéssel már csak azért is, hogy vármegyénk intéző köreit a tűzrendészet egyik-másik hiányaira figyelmeztessük.

Tapasztalatok bizonyítják, hogy a teljes erőre kapott vészszel szemben az emberi erő tehetetlenül áll, de tapasztalat bizonyítja azt is, hogy a tűz lokalizálása legtöbbször az emberi erő rendezetlenségén, a tűzoltók készségtelenségén mulik el. Így pl. Csik-Szereda városban van önkényes tűzoltó-testület, alapszabályokkal, parancsnoksággal és teljes felszereléssel. De ennek a tűzoltóságnak egyik súlyos betegsége az, hogy igen kevés taggal rendelkezik s így nagyobb erélyt már csak számbeli gyengeségénél fogva sem tud kifejteni. Másik betegsége pedig az, hogy az alapszabályok rendelkezései nem tartatnak be sem a gyakorlatok tartására nézve, sem a tagok egyéb kötelességeire nézve? Egy évben egyszer gyakorlatot tartnak s ezzel minden kötelezettségüket lerótták. De nézzük meg, hogy a lakosság általában mennyire tartja be a saját maga vagyonzbiztonsága végett előírt szabályokat.

Minden községi lakosnak kötelességévé van téve, hogy udvarán és gazdasági épületei közt nagyobb mennyiségű vizet tartson készletben, hogy azzal gyulás esetén a tűz kitörését meggátolni lehessen.

De bizony a lakosság könyelmtűségében megfélemedezik az írott szabályról s legtöbbször csak akkor jut eszébe a hatóság parancsa, mikor már feje fölött ég a ház. Az előjáróságok pedig igen keveset gondolnak a végrehajtással, mintha bizony az nekik nem is állana kötelességükben.

Tiltva van a széna-, szalma-, fa kazaloknak és más gyúlékony anyagoknak az épületek közé helyezése. És mégis mit látunk falvainkon? Azt hogy minden gazda udvarán, eszire, háza mellett ott éheskedik az erdőtüz elötti régi jóidőkből hagyományos szokásként fennmaradt u. n.: „vágott fa” máglyába rakva, ott díszelnek a széna és szalma asztagok az istálló és eszür elött és a hatóság emberei nem háborgatják.

Ez nincs rendjén, mert tűz esetén a szalma, széna és száraz fa valósággal hordozójává válik a vésznek, majd itt, majd amott gyújt és ez által a lokalizálást teljes lehetetlenné teszi.

Az épületeknek szalmafödéllel való ellátása tiltva van, sőt a meglévő szalmafedelek lebontása is mint tudjuk el van rendelve. Ennek daczára tudunk községet, hol a tiszta ujonnan szalmával fedett eszür az országút közelében ékeskedik.

Tiltva van égő szivarral, pipával, gertyával a gazdasági épületek közt járni. És mégis a legtöbb tüzeset égő szivar folytán, vigyázatlanságból keletkezik.

De volt eset már arra is, hogy a tüzeset a kóbor cigányok szándékos gyújtogatásából eredt. Ennélfogva teljesen in-

dukolt és jogos, hogy a kóbor, sátoros cigányok a községek nyomás határain, hol rendes nyaraló tanyákat szoktak verni, meg ne türessenek.

Távrolról sem állítjuk, hogy ezen elősorolt és más hatósági intézkedések végrehajtásával minden vész el van hártva, mert hiszen mindnyájan Isten kezében vagyunk, de annyit bátran elmondhatunk, hogy ha a hatóság szigorúan megteszi kötelességét a fennálló intézkedések végrehajtása iránt és a lakosság a saját jól felfogott érdekében megteszi mindazt, a mit saját és embertársai vagyonzbiztonsága végett meg kell tennie, akkor remélhetőleg ritkábban üt be a katasztrófa és a károsodás jelentékenyen kisebb fog lenni.

Azért kérjük hatóságainkat, hogy különösen most — takarodás idején, a tűzrendészetre fordítsanak minél több figyelmet.

A csiki vasut, mint tengeri kígyó.

Igazán sajátságosan vagyunk a csiki vasutal, a mely már négy év óta a csiki közgazdasági élet napi rendjén van. S mintha az ördögök ünneki játékukat a csiki emberrel, különösen pedig a csiki gazdával, a hány hónapja volt e négy esztendőnek, ugyanannyi variációban merült fel a vasut mikénti létesítésének kérdése. A legsajátságosabb azonban az, hogy a megye minden szemforgatással szemben a hallgató szerepét viszi.

Eleinte Ugron Gábor engedelményes kérelmére nagy hűhóval kineveztünk egy vasuti bizottságot, mely összeült s nyomban javaslatba is hozta a törvényhatósági közgyűlésnek, hogy a vasut létesítésére szavazzon meg a megye fél millió forintot. Az összeget sokan túlságosnak találták, de kormányzó köreink azzal a fenséges nyugalommal osz-

A „CSIKI LAPOK” TÁRCZÁJA.

Az orvos ur házasodik.

— Római történet. —

(Folyt.)

A felesége kötögetett és tubakolt. Ha együtt volt a két öreg, sokszor felsóhajtottak; ezerszer elismételték, hogy: bimbó korában kell leszakítani a virágot, az első kérőnek oda kell adni a leányt.

Az évek multak, Tullia öregedett, fonnyadt, mint őszszel a kőkény és csodák csodája, végre az ő szive is megmozdult! Vágyott szeretni; de ki nézett volna most már reá? Megtépelt galambnak nebezen akad párja!

Egyszer a „Trilla” című újság utolsó oldalán egy hirdetést olvasott az öreg Tullius Fuscus; a hirdetés így hangzott:

„Egy nagy praxisu orvos falusi leányt óhajt nőül venni. Igénye kevés, szerelme sok! Arczképek Hic, hec, hoc névre a kiadóhivatalba küldendők.”

A szülők, mintha egyet gondoltak volna, összenéztek: Cziczám! — szólt Fuscus — el kellene küldeni a Tullia arczképet, hátha, mégis hátha...

— El bizony, mondá az öreg asszony, — de ki szeretne belé, ha a mostanit meglátja?

— Sebaj lelkem elküldjük a régit, a szépet.

A mint mondták úgy cselekedtek és meg is volt a kellő eredménye; mert harmadnap mulva már jött a levél az orvostól, mely így hangzott:

Szivem és gyűrűm a leányé; holnap a vasuthoz kocsit kérek:

Dr. Hospes Vulpes.

Nagy volt az öröm a terellai házban. A szobákat kimeszelték; a bérst felöltöztették inasruhába, a tanyához vezető utra fűzfavesszőből diadalkaput csináltak, az igáslovakat kinevezték parádésnak és várták, szivszakadva várták az orvost, a völegényt.

— Bizony jó lesz az! — sóhajtá Fuscusné — Tullia úgy is gyenge, ideges; legalább tudós, okos ember férje lesz, a ki tud reá vigyázni és gondját viseli.

— Várt leány várat nyer — mormogá az öreg ur — lám, ki hitte volna; lám hogy mégis csak jó vége lesz! Jaj csak vissza ne retiráljon! Ezer gond és aggodalom között lesték a római orvost.

Déli 12 órakor végre begördült a kapun a kocsi. Kissé alacsony, kissé poczakos ember szállt ki abból. Orrát megcsipte a dér, vastag tarkója kidagadt; de azért megjárt; rokonszenves, izgékony, mozgékony legényke volt, tul a harminczon, közel a negyvenhez.

Mikor Tulliat meglátta, nagyot nézett, de nem szólt semmit; sőt délután, mikor már mele-

gedett a füle, kijelentette, hogy ő nem ad a külső szépségre semmit, neki első a belső, a lelki báj.

Erre a kijelentésre Tullius Fuscus megszorította a kezét, Fuscusné pedig homlokon csókolta leendő vejét.

Majd később a házigazda és a derék Hospes Vulpes kimentek a gazdaságba széjjelnezni.

Az orvosnak tetszet a berendezés, de megjegyezte, hogy szerinte a merinói birkánál sokkal gyapjasabb a brunduziumi juh; a persa lovaknál kitartóbbak a tarentumi paripák és a hispániai malaczkoknál hamarabb hiznak a goth stíben épült sertések.

— Brávó — kiáltott a boldog Fuscus — hiszen ez a derék ember nemcsak a betegségekhez és a medicinához ért, hanem kitűnő gazda, valóságos szakember és nemzetgazdász. Vacsorára pompás ciprusi nektárt hoztak; abból a régi olajszinű, tüzes italból, mely megaczelozza az idegeket; szikrákat szór a vérbe, lángot gyújt a szivbe.

Nem csoda, ha ettől a nektártól kedvet kapott a társaság és Fuscus felkőszöntötte leendő vejét; Hospes Vulpes pedig fenékgig üritette az anyósa, meg a menyasszonya egészségére a poharat; sőt éjféltájban anyjira kedvre derült a társaság, hogy az orvos tánczra perdült leendő anyósával, az öreg ur pedig a saját leányát ugratta.

Oh, minek is ugratta! Ha ilyet nem csinál, nem esik meg a baj, de bizony így megesett. A

Szerkesztőségi iroda.
Csik-Szereda
Györgyjakab Márton
könyvkereskedése
hová
lap szellemi részét illető
közlemények,
előfizetési pénzek és hir-
dítések kizendők.

CSIKI LAPOK

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.
MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN.

Előfizetési ár:
Egész évre 4 frt.
(Külföldre) 6 frt.
Félévre 2 frt.
Negyedévre 1 frt.
Hirdetési díjak
a legolcsóbban számítottan.
Bélyegdíjért külön minden
beiktatásnál 30 kr.
Nyilttéri cikkek
soronként 10 kr-ért közöl-
tetnek.

Felelős szerkesztő: Dr. Bocskor Béla,
FŐMUNKATÁRSÁK: Hochschild Lajos Gyergyóban.

Kiadó- és laptulajdonos: Györgyjakab Márton.
Molnár Ákos a központban.
Vitos Mózes Alcsikon.

A tűzrendészetről.

A gyakori tüzesetek, melyek majd itt, majd amott hamvasztják el az emberek fáradságos munkájának gyümölcseit, aktuálissá teszik a tűzrendészet kérdését. Kötelességünk foglalkozni ezzel a kérdéssel már csak azért is, hogy vármegyénk intéző köreit a tűzrendészet egyik-másik hiányaira figyelmeztessük.

Tapasztalatok bizonyítják, hogy a teljes erőre kapott vészszel szemben az emberi erő tehetetlenül áll, de tapasztalat bizonyítja azt is, hogy a tűz lokalizálása legtöbbször az emberi erő rendezetlenségén, a tűzoltók készületlenségén mulik el. Így pl. Csik-Szereda városban van önkényes tűzoltó-testület, alapszabályokkal, parancsnoksággal és teljes felszereléssel. De ennek a tűzoltóságnak egyik súlyos betegsége az, hogy igen kevés taggal rendelkezik s így nagyobb erélyt már csak számbeli gyengeségénél fogva sem tud kifejteni. Másik betegsége pedig az, hogy az alapszabályok rendelkezései nem tartatnak be sem a gyakorlatok tartására nézve, sem a tagok egyéb kötelességeire nézve? Egy évben egyszer gyakorlatot tartnak s ezzel minden kötelezettségüket lerótták. De nézzük meg, hogy a lakosság általában mennyire tartja be a saját maga vagyonbiztonsága végett előírt szabályokat.

Minden községi lakosnak kötelességévé van téve, hogy udvarán és gazdasági épületei közt nagyobb mennyiségű vizet tartson készletben, hogy azzal gyúlás esetén a tűz kitörését meggátolni lehessen.

De bizony a lakosság könnyelműségében megfelelnek az írott szabályról s legtöbbször csak akkor jut eszébe a hatóság parancsa, mikor már feje fölött ég a ház. Az előjáróságok pedig igen keveset gondolnak a végrehajtással, mintha bizony az nekik nem is állana kötelességükben.

Tiltva van a széna-, szalma-, fa kazaloknak és más gyúlékony anyagoknak az épületek közé helyezése. És mégis mit látunk falvainkon? Azt hogy minden gazda udvarán, csűrre, háza mellett ott éheskedik az erdőtüzvény előtti régi jóidőkből hagyományos szokásként fennmaradt u. n.: „vágott fa” máglyába rakva, ott díszelnek a széna és szalma asztagok az istálló és csűr előtt és a hatóság emberei nem háborgatják.

Ez nincs rendjén, mert tűz esetén a szalma, széna és száraz fa valósággal hordozójává válik a vésznek, majd itt, majd amott gyújt és ez által a lokalizálást teljes lehetetlenné teszi.

Az épületeknek szalmafödéllel való ellátása tiltva van, sőt a meglévő szalmafedelek lebontása is mint tudjuk el van rendelve. Ennek dacára tudunk községet, hol a tiszta ujonnan szalmával fedett csűr az országút közelében ékeskedik.

Tiltva van égő szivarral, pipával, gertyával a gazdasági épületek közt járni. És mégis a legtöbb tüzeset égő szivar folytán, vigyázatlanságból keletkezik.

De volt eset már arra is, hogy a tüzeset a kóbor cigányok szándékos gyújtogatásából eredt. Ennélfogva teljesen in-

dokolt és jogos, hogy a kóbor, sátoros cigányok a községek nyomás határain, hol rendes nyaraló tanyákat szoktak verni, meg ne türessenek.

Távolról sem állítjuk, hogy ezen elősorolt és más hatósági intézkedések végrehajtásával minden vész el van háritva, mert hiszen mindnyájan Isten kezében vagyunk, de annyit bátran elmondhatunk, hogy ha a hatóság szigorúan megteszi kötelességét a fennálló intézkedések végrehajtása iránt és a lakosság a saját jól felfogott érdekében megteszi mindazt, a mit saját és embertársai vagyonbiztonsága végett meg kell tennie, akkor remélhetőleg ritkábban üt be a katasztrófa és a károsodás jelentékenyen kisebb fog lenni.

Azért kérjük hatóságainkat, hogy különösen most — takarodás idején, a tűzrendészetre fordítsanak minél több figyelmet.

A csiki vasut, mint tengeri kigyó.

Igazán sajtóságon vagyunk a csiki vasutal, a mely már négy év óta a csiki közgazdasági élet napi rendjén van. S mintha az ördögök üzenék játékukat a csiki emberrel, különösen pedig a csiki gazdával, a hány hónapja volt e négy esztendőnek, ugyanannyi variációban merült fel a vasut mikénti létesítésének kérdése. A legsajtóságosabb azonban az, hogy a megye minden szemforgatással szemben a hallgató szerepét viszi.

Eleinte Ugron Gábor engedelményes kérelmére nagy hűhóval kineveztünk egy vasuti bizottságot, mely összeült s nyomban javaslatba is hozta a törvényhatósági közgyűlésnek, hogy a vasut létesítésére szavazzon meg a megye fél millió forintot. Az összeget sokan tulságosnak találták, de kormányzó köreink azzal a fenséges nyugalommal osz-

gedett a tüle, kijelentette, hogy ő nem ad a külső szépségre semmit, neki első a belső, a lelki báj.

Erre a kijelentésre Tullius Fuscus megszorította a kezét, Fuscusné pedig homlokon csókolta leendő vejét.

Majd később a házigazda és a derék Hospes Vulpes kimentek a gazdaságba szíjjelnézni.

Az orvosnak tetszet a berendezés, de megjegyezte, hogy szerinte a merinói birkánál sokkal gyapjasabb a brunduziumi juh; a persa lovagnál kitartóbbak a tarentumi paripák és a hispániai malacoknál hamarabb hiznak a goth stílusban épült sertések.

— Brávó — kiáltott a boldog Fuscus — hiszen ez a derék ember nemcsak a betegségekhez és a medicinákhoz ért, hanem kitünő gazda, valóságos szakember és nemzetgazdász. Vacsorára pompás ciprusi nektárt hoztak; abból a régi olajszínű, tüzes italból, mely megacézolja az idegeket; szikrákat szór a vérbe, lángot gyújt a szivbe.

Nem csoda, ha ettől a nektártól kedvet kapott a társaság és Fuscus felköszöntötte leendő vejét; Hospes Vulpes pedig fenéig üritette az anyósa, meg a menyasszonya egészségére a poharat; sőt éjfél tájban anyanyira kedvre derült a társaság, hogy az orvos tánczra perdült leendő anyósával, az öreg ur pedig a saját leányát ugratta.

Oh, minek is ugratta! Ha ilyet nem csinál, nem esik meg a baj, de bizony így megesett. A

A „CSIKI LAPOK” TÁRCZÁJA.

Az orvos ur házasodik.

— Római történet. —

(Folyt.)

A felesége kötögetett és tubakolt. Ha együtt volt a két öreg, sokszor felsóhajtottak; ezerszer elismételték, hogy: bimbó korában kell leszakítani a virágot, az első kérőnek oda kell adni a leányt.

Az évek multak, Tullia öregedett, fonnyadt, mint őszszel a kökény és csodák csodája, végre az ő szive is megmozdult! Vágyott szeretni; de ki nézett volna most már reá? Megtépett galambnak nehezen akad párja!

Egyszer a „Trilla” című ujság utolsó oldalán egy hirdetés olvasott az öreg Tullius Fuscus; a hirdetés így hangzott:

„Egy nagy praxisu orvos falusi leányt óhajt nőül venni. Igénye kevés, szerelme sok! Arczképek Hic, hec, hoc névre a kiadóhivatalba kizendők.”

A szülők, mintha egyet gondoltak volna, összenéztek: Cziczám! — szólott Fuscus — el kellene küldeni a Tullia arczképét, hátha, mégis hátha...

— El bizony, mondá az öreg asszony, — de ki szeretne belé, ha a mostanit meglátja?

— Sebaj lelkem elküldjük a régit, a szépet.

A mint mondták ugy cselekedtek és meg is volt a kellő eredménye; mert harmadnap mulva már jött a levél az orvostól, mely így hangzott:

Szivem és gyűrűm a leányé; holnap a vassuthoz kocsit kérek:

Dr. Hospes Vulpes.

Nagy volt az öröm a terellai házban. A szobákat kimeszelték; a bérést felöltöztették inasruhába, a tanyához vezető utra fűzfavesszőből diadalkaput csináltak, az igáslovakat kinevezték parádésnak és várták, szivszakadva várták az orvost, a vőlegényt.

— Bizony jó lesz az! — sóhajtá Fuscusné — Tullia úgy is gyenge, ideges; legalább tudós, okos ember férje lesz, a ki tud reá vigyázni és gondját viseli.

— Várt leány várat nyer — mormogá az öreg ur — lám, ki hitte volna; lám hogy mégis csak jó vége lesz! Jajj csak vissza ne retiráljon! Ezer gond és aggodalom között lesték a római orvost.

Déli 12 órákor végre begördült a kapun a kocs. Kissé alacsony, kissé poczakos ember szállt ki abból. Orrát megcsipte a dér, vastag tarkója kidagadt; de azért megjárt; rokonszenves, izgékony, mozgékony legényke volt, tul a harminczon, közel a negyvenhez.

Mikor Tulliat meglátta, nagyot nézett, de nem szólt semmit; sőt délután, mikor már mele-

atták el az egyesek aggodalmait, mely csak a biztos tudomásnak tulajdona. Annyira hirdették főembereink akkor a vasut azonnali létesítését, hogy a megszavazott összegből nyomban 25 ezer forintot ki is adtunk, még is azon biztatás mellett, hogy egy év múlva megkapjuk törzsrészvényekben e 25 ezer forintnak értékét.

Hosszu vajadás és néma csend következett ez után közel két évig. Mindazok, kik jobb értékkel akarták a természet áldását értékesíteni, a mi csak vasut mellett lehetséges, türelmetlenkedni kezdtek, sőt magok a megye vezérő emberei is magánuton belefáradottnak látszottak az abban való reményben, hogy a felülről jött biztatásoknak hinni lehetne. Ilyen kétségbeesésünkben jött a nemzetközi szerződés Romániával, mely a gyimesi csatlakozást Magyarországra nézve kötelezőnek mondotta ki. Egyik nagy fejű emberünk vas logikája meg is találta erre a formulát, hogy mikép juthassunk vasúthoz és még is a megye ne hozzon közvetlen nagy áldozatot. A kiadott jelszó után általánosan elfogadták a következőleg felállított logikai tételt: a magyar állam magára vállalta a kötelezettséget, hogy Romániával a gyimesi csatlakozást létesíteni fogja; ámde miután Gyimesről a magyar államvasutak fő vonalához csak Csikmegyén keresztül lehet jutni, kétségtelen, hogy a magyar állam nemzetközi kötelezettségének eleget kell, hogy tegyen, ha mindjárt a megye egy krajczár szubvencziót sem szavaz meg.

Talán az egy főispán kivételével mindenki hitt ez álláspont jóságában és helyességében. Hogy miért hittünk ebben, annak okát egyikünk sem kereste, főleg miután ez álláspontot megyénk legnagyobb logikusa röppentette ki; már pedig nálunk a fő érdem nem annyira a kritika, mint inkább a jó példának bekötött szemmel való követése. Ezen reményteljes álláspont elfoglalása közben jött, mint egy bomba, a kereskedelmi miniszternek meg-hívása, mely a főispánunkat és alispánunkat Budapestre vivé, hogy részt vegyenek a székely vasut érdekében összehívott anketben. E tanácskozmány lefolyásáról hivatalos értesítést sehol sem olvastunk, hanem annyi bizonyos, hogy úgy a főispánunk, mint az alispánunk a legszebb újabb reményekkel öntözgették a vasut után már régen epekedő, de hervadásnak induló vágyainkat. Persze az újabb reményeknek is meg kellett adni az árát. Épen most két éve annak, hogy valószínűleg e vasuti anketirozás eredményeképen egyszerre az lett az egész megyének újabb álláspontja, hogy ha vasutat akarunk, akkor legalább is 700,000 forintot kell megszavaznunk. A megye egy pár aggodalmaskodó hang kivételével öröm ujongással hozta meg ezen áldozatot. Hogyne mikor számtani biztossággal lett kilátásba helyezve az építkezésnek azonnali megkezdése.

A ki újból csalódott, az megint csak a megye volt, mert 2 év ismét eltelt és egy pár mérnök kivételével semmit sem látnunk ezen a földön, a mi a vasut építéséhez szükséges. A nyár elején azonban újabb villámszikra cikáztatta át kiapadhatatlan reménységétől dagadó keblünket. Hivatalos és félhivatalos lapok örömmel hangoztatták a kereskedelmi miniszternek azon elhatározását, hogy a székely vasut hálózatot egyszerre akarja kiépíteni s e miatt 25 millió forint erejéig szerződést is kötött két nagy pénzintézettel. Mikor azonban az országgyűlést berekesztették, mielőtt a miniszter a vonatkozó javaslatot előterjesztette volna, lapunk aggodalmát fejezte ki az irányba, hogy ez újabb tervezet létesülni fog. Félünk, hogy aggodalmunk közeledik megvalósulása felé. A „Magyarország“ ugyanis, mely pedig a legjobban értesült híreket szokta közölni, a napokban hozta meg azt a hirt, hogy a két pénzintézet kijelentette a kereskedelmi miniszternek, hogy a székely vasut finanszírozására már nem reflektál, miután az önálló magyar gőzhajózási vállalat ügye kutba esett.

A mi vasutunk ügye tehát megint megakadt. Akárhogy is szépítgessék is a kormány diadal szerét taszító emberek, az az egy bizonyos, hogy nem a szakminiszter jóakarátán, hanem a minisztertanács érdeklődés hiányán alszik el a csiki vasut. Mert sem az állami építkezést meg nem szavazni, sem a viczinális vasuti törvényben megállapított állami segélynél a terep nehéz viszonyai által méltán igényelt nagyobb állami szubvencziót nem adni, ez magyarul megmondva nem jelent egyebet, mint hogy a minisztertanács a székely vasut létesítését sem egyik, sem másik formában nem akarja, vagy legalább is huzza-halasztja. A megye ezt az állapotot tovább nem tűrheti; a sok várakozás után kell, hogy követelőleg lépjen fel. Lám a szászok csak azért, mert az oláh agitátorokkal szemben, vagy velők együtt nem zúgolódtak, hanem némán viselkedtek, e némaságnak is megkövetelték az árát, s úgy tudjuk, hogy a Nagy-Szeben - Vöröstornyit vasut iránt már minden előkészítő lépés meg van téve, s alig ha az öszre meg nem kezdik az építkezést.

Ha tehát ebben az országban minden kis országrésznek, minden kis fajcsoportnak még van a kormány és állam által oda adott koncz, egyedül a Székelyföld legyen az, mely legutóljára kap mindent; holott első sorban épen a mostani nehéz nemzetiségi viszonyok között kellene e népet gazdaságilag és kulturailag megerősíteni. Mai korszakunkban nincsen nagyobb fajpusztító állapot, mint a szegénység s a székely népet abban az irtózatosszegénységben továbbra is tartani, melyben mindenkítől ellagytatva és senkitől sem segítve már évtizedek óta van, a legnagyobb hazaelenes bűn volna. Pedig e szegénységből kiemelni van mód. A természetnek különböző kincsei vannak elhe-

lyezve földjében, azt csak kiaknázni, felhasználni kell. De mindez csak úgy lehetséges, ha a vasut az egész Székelyföldet behálózza és így ugyszólván minden völgynek meglesz a maga aranybányája. Követeljük is tehát az erre vezető eszköznek, a vasutnak létesítését s részünkről reméljük is, hogy az augusztusi törvényhatósági közgyűlés, úgy a kormány, mint az országgyűlés előtt kifejezést fog adni a megye ezen hangulatának és követelésének.

A r a n y - m í s e.

— 1844 - 1894. —

Az erdélymegyei katolikusoknak a f. 1894. évi július hó 28-án szép és megható ünnepe vala. Szerény, zajtalan, csendes visszavonultságban, belső meghatottsággal és mélyen átértett igazi ünnep, melyen az erdélyi részek nemes lelkű főpásztora, nagyméltóságú és főtisztelendő L ö n h á r t Ferencz kegyelmes szívi atyánk ötven éves áldozári jubileumát ünnepelé azon „drága nap“ emlékére, melyen „1844. július 28-án áldozárrá lett felszentelése“ után a „nagyági templomban első szent mise-áldozatát“ a Mindenhatóknak bemutatá.

Habár a kegyelmes atya így szól ez alkalomból kelt körlevelében: „Én az emlékezetes napot egész csendben akarom és fogom is megtartani; testi gyengeségem különben sem engedi meg, hogy a csendesség korlátain túl emelkedjem, küldöttségeket fogadjak és ünnepélyt tartsak; én a ti irántam való szíveségtektől, testvéri és fűi szeretetepektől csak azt kérem, hogy napi szent misétekben, imátokban rólam kegyesen megemlékezzetek, minden egyéb ünnepi nyilvánulást pedig mellőzni sziveskedjete.“

Mégis a hála és gyermeki kegyelet érzelmei mind a vidéken a bérczes kis hon minden tájain, az irt napon, azt megelőzőleg és azután csaknem minden templomban felhangzottak a „Te Deum“ mélyen átértett hálaadó hangjaiban és jövőre új kegyelemért leendő ima szavaiban a jóságos menyeyi Atyához, hogy valamint a lefolyt ötven évi hosszú idő alatt testi és lelki jótéteményekkel elhalmozva „neki lélekben és igazságban“ segített szolgálni, úgy adja meg neki szent kegyelmét élete további napjaira is, hogy „híven és lelkiismeretesen teljesithessen minden jószándéku feltételét“, melyek az ön és rábizottak örök üdve tekintetéből rá várnak.

S az nem is leheté másként, emberi lónyiségünkben van, hogy midőn az anyagszívi Atya a sziv legbensőbb érzelmeivel eltelten Isten jósága előtt porba omolva így szól: „Most, midőn életem vége felé közeledem és oly élénken áll szemem előtt, mily mulandó minden: élet, egészség, szerencse, méltóság és kincs; minthogy pedig most inkább mint valaha érzem saját gyengeségemet, azért kérek titeket atyámfiai a mi Urunk Jézus Krisztus által és a szent lélektől való szeretetre, hogy velem egyesítvén igyekezzeteket, a ti érettem Istenhez való imádságaitokban segítsetek“: Akkor ugyazon Szentlélektől való szeretet a bizalom és lelki összeköttetés rokon hangján meg ne nyilatkozzék.

De eltekintve az ünneplő főpásztor és nyáj, az atya és gyermekei közötti lelki viszony és rokonságtól, mi e pillanatban és e téren is köteleseget vélünk teljesíteni, midőn hangot adunk hála-lánk és kegyeletünknek azon jubiláló Atya iránt, kinek élete fűszmája a népnevelést, nemzeti kulturát szívvél, lélekkel és anyagi áldozataival elősegíteni, fejleszteni, s ki oly fejedelmi bőkezűséggel járult vármegyénk területén is egyes községek iskoláinak, népnevelési s más kultur ügyeinek emeléséhez és felvirágoztatásához, s őszinte lélekkel csatlakozva ezek imái és jókívánataival kívánjuk, hogy a jóságos menyeyi atya a szent Christommal „mind halálig buzgó ságot és bátor ságot mutatni“, igyekvő és „huzgó“ törekvésű főpásztort az öregséggel járó keserves meglátogatások között kegyelmének ajándékaival betöltve és megerősítve, még sokáig kormányozhassa a rábizott népet az üdv útján a szent hitben, reményben és szeretetben!

F ü r d ő i l e v é l.

Anna-bálok.

Csiki-Tusnád, jul. 30.

Megtörtént az idén is, mint a tavaly, meg azelőtt minden év fűrdő szezonjában, a mulatságok királynéja: az Anna-bál! Különbség csak az, hogy

harmadik fordulónál kifíczamadott a bokája: Fuscusné asszonynak pedig nyilalni kezdett az oldala és úgy köbögött, mint egy szicziiai kecske.

Hiába, nem öreg embernek való már a hejehuja! Node se baj, itt van az orvos; meggyógyítja az még a halottat is.

Hospes Vulpes először szabadkozott, hogy ő gyakorlatlan kezdő ember; meg most egy kicsit mustos is, de nem volt méntség, meg kellett kezdeni a gyógykezelést.

Jól van na! Hát Isten neki — így szólt — aztán felgyürközve hozzá látott a munkához.

Először is a Tullius Fuscus lábát vizsgálta meg és kijelentette, hogy: „a patán felül, csüghen van a baj; de lehet rajta segíteni; mindenekelelt pedig tályoggyökeret kell huzni a szenvedő férfit szűgyébe.“

— Megbolondult az ur? Kérdé Tullius Fuscus; hiszen nem vagyok én ló.

— Csitt! kiáltá a tudós doktor, azt én tudom, mit kell csinálni.

Azután az öreg asszonyhoz ment; nyakát megsimogatta és fületővén a pulzust megtapogatva kijelenté, hogy ő nagysága kehes.

— Én, kehes?

— Igen kehes, de a torkát be kell kötni szénamurvával és holnap nem szabad neki zabot adni.

A két beteget előntötte az epe, szegény Tullia kezeit tördelve állt vőlegénye mellett; de az tovább folytatta: kisasszony! Maga bokros; a

magá csillagszemeit kenegetni kell unguentum praecipitatis rubrummal.

Na már ezt nem állotta tovább az öreg Fuscus; kiugrott az ágyból és rárikoltott a részeg emberre: hát hallja az ur; miféle orvos maga?

— Miféle orvos vagyok? Hát baromorvos.

Oh Jupiter! Sikoltott Tullius Fuscusné, micsoda szegény, micsoda gyalázat!

Erre a kiáltásra felébredt az önézet a doktor urban és így szólt: hát miféle szegény, miféle gyalázat van abban, hogy én most az egyszer állapot létemre embereket gyógyítottam, hát az ember orvosok hányszor gyógyítanak az én pacienseim közzé illő lágyfejű, nagyfűlű halandókat?

Az öreg Tullius Fuscus arca kiderült ettől a jóízű mondástól, csititgatni kezdte a feleségét is. Tetszett neki, ez az ember és úgy vette észre, hogy a leányának mégjobban tetszett; fordított tehát egyet a dolgon és így szólt: Hospes Vulpes! esküdj meg a háziistenekre, hogy szereted az én leányomat.

— Esküszöm!

— Esküdj meg arra is, hogy nem fogsz kirugni a hámból se csára, se hajszra.

— Esküszöm!

Na, hogyha megesküdtél, akkor küldjetek be Rómába a cigányokért meg az aurokért; áldozatok fel kilencz pulykát, hat kappant; holnapután pedig tartsuk meg a lakadalmat; hadd szólnon a muzsika és hadd folyék a bor Terellától Aquincumig!

Iovassy Andor.

avaly kétszerannyi publikum szorongott a Vandelban ókori tánctermében, mint az idén, egyébként pedig por és gőz, az a rendszeren megszokott volt. Jól esnék írni valamit rólatok is, ti földi csillagok s lehetne is sokat híres szenpárjaitokról, csengő kacajotokról s őzi suhanásotokról elfecsegni; meglehetne sugni félhalkan, hogy senki meg ne hallja, hogy bájos lényetek egy pár férfi szívébe mélyebben belevésődött, s a tusnádi koronás fenyők zúgása, a nagy halastó habjainak locsogása nem egy erős kebel gyöngye sóhajainak volt másnap visszhangja, de mindez sehogya sem illik bele a keretbe, kéri onnan, a keret ócska, nem felel meg a mai kornak, — Anna-bál — te fényes nyári királyné, részvényesek zsebébe dugott s ott feledett kincs bocsáss meg, hogy rólad nem irok ugy, mint szeretnék, haladt a kor, a fürdő élet pazar kényelmet kíván; Tusnád, kies, dúsa, gazdag, mindennel megáldott fürdők, a mit a természet szépet adhat, az emberi mű gyarlósága téged visszavet a haladó fürdők mögé, Vandelbanod ócska, a fényes Anna-bál nem trónolhat többé benned!

G y. B o r s z é k, j u l. 26.

Feledhetetlen az estély, melyet a borszéki fürdő- és üzletigazgatósága szerzett a f. hó 25-én rendezett „Anna-bál” által.

A kaszinó nagyterme zsufolásig megtelt táncolni vágyó fiatalokkal, ott volt a fürdővendégek legnagyobb része s mert régen nem volt annyi szép és csinos leány Borszákon, mint van a jeleni szezon alatt; nem csoda, ha Therpsikose imádására nem csak fiatal emberek, hanem ösz férfiak is se-regeltek.

A négyeseket 36—40 pár tánczolta s mindvégig általános jókedv uralkodott.

Jól sikerült és fényes volt az estély egy erkölcsi, mint anyagi tekintetben, a mit főképen Köllő János igazgató, dr. Szilvássy fürdőorvos és Lázár Gergely urak fáradozásainak lehet köszönni.

Az összes bevétel 107 frt volt, kiadás pedig 66 frt 70 kr. A tiszta jövedelem 40 frt 30 kr, melyből 20 frt 30 kr a lövétei tüzkárosultaknak, 20 frt pedig a helybeli szegénysorsu tanulók felsegélyezésére adatik.

P. J.

TANÜGY.

A csiksomlyói róm. kath. főgimnázium értesítője 1893/4 tanévről.

— Közli Bándi Vazul igazgató. —

C s i k - T u s n á d, j u l. 26.

Ezen főgimnáziumnak értesítői általán, mint a mostani is, nemcsak a tanügyvitel, statisztika s egyéb szakismertetések s utasítások igazán szakszerű feltárásában állítják előnkbe az intézet lü képét, de sőt évről-évre oly jeles értekezésekkel s tanulmányokkal vannak gazdagítva, melyek a tanügy barátain kívül még másoknak is figyelmét és érdeklődését méltán kiérdemlik.

A „Csiki Lapok” hasábjai eddig is rendelkezésre állottak ez intézetünk egyes mozzanatai közlésére; s így, hiszem, hogy a mult tanévi értesítő rövid ismertetésére jelenleg is helyet kapok.

Igazgató bevezetőül a c s i k s o m l y ó i r ó m. k a t h. f ő g i m n á z i u m b a n f e n n á l l ó „Mária Társulat” eredetét, szervezetét, szabályait, törvényeit, rend- és szertartásait, czélját, szellemét, régi illemszabályait és 163 éves történetét 29 lapon oly gondosan és tapintatosan fejtette ki, hogy a míg az intézet összes növendékeivel e Társulatot, mint a vallás erkölcsi élet dús gyümölcseit termő kertet alaposan megismerteti s megkedvelteti, addig a Társulat régi tagjaiban részint a kegyeletet, részint a társulatnak szellemét s tevékenységét is fölébreszti s újéletre buzdítja, sőt azokat is, kik az intézményt eddig nem ismerték, annak pártolására ösztönzi. Ezekért szükséges volna annak széles körben — a lapok útján is — terjesztése.

„A lefolyt tanév történetéhez az adatok” felsorolását „a tanév tartama” megjegyzése mellett, nagyon helyesen „a vallás-erkölcsi állapot” jelzésével kezdi, mely szerint a szeptember három első napján beirt 258 rendes tanuló szept. 4 én „Veni Sancte” és a f e g y e l m i s z a b á l y o k felolvasása után megkezdett tanév folytán — a téli hónapokon kívül — minden nap szent misét s ünnepe- és vasárnapokon azt megelőzőleg „Exhortatiót” hallgatott; háromszor gyónt és áldozott, és pedig husvétkor szent gyakorlatok mellett; a körmenetekben, szt. Antal 9 keddi bucsujában s a Mária-társulat ünnepeiben a „vallásos buzgóság” összes gyakorlataiban, a tanári testület felügyelete s példaadó vezetése alatt vett részt.

A valóban tapintatos igazgató mellett a tanártestület felügyelete s példaadó vezetése s ügy-

buzgalma szülte bizonyára azon szép eredményt, miszerint az összes ifjuság magaviseletében 37 szabályszerű mellett — azon alól egy sem esvén — 214 nyert jó osztályzatot, valamint azt is, hogy a tantárgyakban az egészből csak 27-nek van némelyekből elégtelen előmenetele, a többi elégséges, jó és jeles között oszlott fel; ugyszintén azt is, hogy az érettségi vizsgálatot — 3 az összig vizsaszautasittatván — 3 egyszerűen, 5 jól s 1 jelesen állotta ki. S természetesen ugyancsak eredménye az intézet népesedése, kivált azon általános elégtelenség és méltánylás is, mely ugy a szülők, mint az értelmiség és közönség részéről méltán övezi e testületet, az intézetet élén a kiváló érdemű igazgatóval, a minek itt is örömet adunk kifejtést.

Hasonlóan kedvező volt az egészségügy is, annyira, hogy ámbár a vidéken több községben fordultak elő járványok, a gimnázium ifjusága érintetlen maradt, mi főleg annak köszönhető, hogy az ifjuság kevés kivétellel a seminarium és internátusban nyert szállást és ellátást, hol az egészségi viszonyok könnyen ellenőrizhetők. Ugyancsak megnyugtató az erkölcsi és tanulásbeli előhaladás is s ezeknek együttes kedvező eredménye, gazdagon jutalmazza, Csikmegye és a kath. státusnak közelebről ezekre fordított gondos, üdvös áldozatait.

Az iskolai ünnepélyek közül, kivált a gimn. védszentjének szt. Katalinnak istentisztelet és „művészi sikerköltés” színi előadással tartott megünneplése, valamint a kir. főigazgató és a kath. státus előadóinak hivatalos látogatása s beható vizsgálata is buzdító hatásu volt — erélyes tevékenységre.

A „fontosabb rendeletek s átiratok” kivonata, melyből 97 püspöki, 20 főigazgatói s 3 megyei, jól kitarja az ügyvitel külalakját.

A „tanári testület” az üresedésben volt 1 szék betöltésével 14 személyben teljessé van fejlesztve, annál inkább, mert már csak 1 van h. s 1 rendkívüli tanár, a többi rendes.

A „bevezetett tananyag” nagyon bővséges, melynek rendes tárgyaihoz, mint rendkívüliek az az ének, zene és francia nyelv soroztattak. Csikmegyénk azon nemes áldozatkészsége által, hogy nemcsak az internátus szükségleteire adott évi 370 frtot, de még ezen tárgyak tanárának is éveken át 400 frtot. Az egyesek tan- és nevelésügyének széleskörű segélyezése mellett, ezen intézeti közsegély igazolja főleg a nevelési alap jövedelmének helyes kiosztását.

Az „írásbeli tétel” oly gondosan vannak beosztva, hogy azokban a hazafias, történelmi, föld- nép- s természetrajzi, természettani, nyelv- és menyenyiség-tani, irodalmi, szónoki, költészeti s közművelődési fejlesztés vegyesen történik, nagyon helyesen a vallási és erkölcsi neveléssel.

Az „Önképzőkör” Kassai Lajos tanár vezetése mellett 13 rendes- és 1 diszgyűlést tartva, erélyesen működött, mint az év folytán beadott 33 próza s 22 verses dolgozat és 3 pályamű s mindezek bírálata s a szavalatokból kitűnik.

A tanszerek: tanári, ifjusági s kölcsön könyvtárak és szertárak, mind adományozás, mind vétel útján szépen gyarapodtak. Az ajándékozók között főleg hála illeti: Fraknoi Vilmos, Imets F. Jákó kanonok, dr. Györffy Gyula orsz. képviselő, Bajkó Péter százados, dr. Filep Sándor j. orvos, Korber Imre tanár, Szabó Ferencz német eleméri plebános stb, és Bándi Vazul ig. tanár urakat.

Többféle segélyezésekből részesült 44, különböző jutalmakat nyert 35, a növendékben, a seminariumban nyilvános és magán alapítványon teljes ellátást élvezett 50, fizetésért 28, szolgálatért 5. Az internátusban hasonló benlakást, fűtést, világlátást, kiszolgálást és gondos felügyeletet kapott 85 tanárnyás s 10 servitor, künn kézi ösztöndíjban részesült 9 és szülőknél volt 66 ifju, összesen 252, kik egész tanév végéig maradtak.

A gimnáziumi kölcsönkönyvtár pénzkészlete 733 frt 51 kr, összes könyvállománya 3110 kötet.

A meteorologiai észleleteket az igazgató vezette, ki jövőre a szabályszerű leírás, ujrailós, alapítvány vagy fizetéssel, vagy az internátusba felvétel és a tandíjfizetés, vagy tandíjmentességi szabályzat közlése s ezek iránti kellő „figyelmeztetést” zárja be ez „Értesítő”-t. Én pedig továbbra is áldáskívánattal ezen áttekintést.

Koncz István,
plebános.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Kinevezések.** A m. kir. igazságügy miniszter Bedő Gyula helybeli törvényszéki irnokot a gyergyószentmiklósi kir. járásbíróshoz segédlekkönyvvezetővé nevezte ki. — Az erd. róm. kath. püspök által Kovács János áldozár és tanárjelölt a székelyudvarhelyi főgimnáziumhoz tanárrá s egyszersmind főnöveldei aligazgatóvá, Erőss József áld. és tanárjelölt a gyulafehérvári főgimnáziumhoz tanárrá. Balázs Ignác m.-selyei lelkész Küküllő-Keményfalvára, Kovács János zetalaki s.-lelkész Mező-Selyére lelkészekké nevezettek ki.

— **A gyergyószentmiklósi mandátum.** Legközelebb újra megürül egy választókerület mandátuma. Mint a — Magyarország írja — Mikó Árpádot, a gyergyószentmiklósi kerület kormányparti képviselőjét, már augusztus hó végén kinevezik Udvarhelyvármegye főispánjává. Kerületében már is több képviselőjelöltet emlegetnek. A választók többségének azonban az az óhaja, hogy a kerület új képviselője Bocskor Béla ügyvéd legyen, 48 as és függetlenségi programmal.

— **Tűz.** Julius hó 29-én, vasárnap délután 5 óra után városunk ünneplő közönségét tüzi lármá riasztotta fel. Becze Antal alispán istállója — még eddig meg nem állapított ok folytán — kigyuladt és teljesen leégett. A tűz oly gyorsan harapozott el, hogy az istálló padlásán elhelyezett 14 szekerszenával együtt az istállóba bekötött 2 ló is benpusztult. A vész helyén rövid idő alatt nagy közönség gyűlt egybe, az oltási munkálatokban derekasan részt vettek a helybeli tűzoltók, honvédség és a város polgárai közül igen sokan. A műveletek azonban csak a vészthozs elem lokalizálására szorítottak, mivel a gyorsan terjedő belső tüztől lángba borult épületet megmenteni nem lehetett. A szélcsendes idő az oltók kezére dolgozott s elejét vette a nagyobb veszedelemnek, a mely szeles időben a nagy vízhiány mellett könnyen bekövetkezhett volna.

— **A városi tanács figyelmébe.** A polgármester kezdeményezése folytán összetánczolt új lámpák, melyeknek annak idején a város kicsinyje és nagyja egyaránt örvendett, nem a legczélszerűbb módon vannak elhelyezve, a mit bizonyít az alább a következő esemény. Julius hó 24-én éjjel, ugy fél 11 óra után a templomfelé vezető uton egyik utcai lámpa, mely egy faház oldalára közvetlen a deszka-föld mellé volt felillesztve, begyuladt, a tartányt a felhevült petroleumgázok széthányták s a tartányban levő összes petroleum mennyiség lobogó lánggal égni kezdett. A vészes elem már-már a fedélzetre is átsapott volna, ha utja véletlenül arra nem viszi, a helybeli zenekar vezetőjét, a színházból hazatérő Müllert, ki a Morfeus karjaiban pihenő háziakat fellármázta s a közben a veszedelmes lámpát esernyőjével leütötte s ezzel elejét vette egy nagyobb szerencsétlenségnek, mely az akkor uralgott száraz időben könnyen bekövetkezhett volna. A város területén még több ilyen czélszerűtlenül elhelyezett lámpa van, ezeket különösen ajánljuk a városi tanács figyelmébe.

— **Primíczia.** Nagyon örvendetes ünnepély volt Csik-Taploczán folyó évi július hó 29-én, ugyanis ezen napon mutatta be első mise-áldozatát Lajos Balázs új áldozár. Nagyszámu hívő közönség töltötte be a templomot, hogy tanuja legyen, mily áhitattal esdi le egy új pap a jó Istennek megszentelő kegyelmét szép, de nehéz pályája kezdetén. Manuduktor Murányi Kálmán felcsiki főesperes volt; szónok Rancz János nagyboldogasszonyi plebános és oltáranya dr. Kercea Deme-terné ő nagysága. Mise után az oltáranya vendégszerető házában már ötven teritékű dusan meg- rakott asztal várt a meghívottakra. Ebéd alatt a harmadik fogásnál a primíczians rövid, de jól átgondolt beszédben köszöntötte fel szeretve tisztelt főpásztorunkat, majd a manuduktort, a szónokat és az oltáranyát. Az új áldozárt a manuduktor köszöntötte, mig Rancz János plebános a primícziansnak édes anyját. Ebéd alatt a zenészek szép népdalokkal gyönyörköltette a vendégeket, ebéd után pedig tánczra perdült a fiatalság e világos virradtig mulatott a legvigább kedélylyel. Adja Isten, hogy az új áldozár egyházának, hazájának és a társadalom jólétének előmozdítására sokáig éljen!

— **Hat villám által sujtott ember.** Folyó hó 26-án délután vihar vonult el a Hargita felett. A taploczai határban az nygynevezett Vitos-kaszálóján Gál István taploczai lakos feleségével, továbbá Károly nevű fiával s annak nejével és 3 gyermekével széna készitással foglalkozott. A mint észre- vették a közelgő erős időt, a rendeket apró bog-

lyákba gyűjtötték s midőn az öreg cseppek hullani kezdtek, az asszonyok és gyermekek egy fehér fenyő alá telepedtek, az öreg Gál István pedig egy, az előbbtől 50 lépésre álló veres fenyő alá húzódott meg, tüzet rakott, pipára gyújtott s nyugodtan várta a fergeteg elvonulását. Kis idő múlva az öreg mellé gyűltek a fia és a szomszédos kaszálókról Kopacz József, Gergely Antal, Gergely József és Salamon József, az utóbbi állva maradt, a többiek pedig a tűz köré, a földre telepedtek. Az eső esett, a folyton erősülő mennydörgés a vihar közeledtét jelezte. Kopacz József beszélgetés közben felemeltette, hogy 10 esztendővel ezelőtt épen ezen időtájban szintén nagy vihar volt s az istennyila is leütött s szekerűknek, mely alatt apjával együtt a vihar elől menedéket kerestek, rudját szillánkokká forgácsolta. Alig vágta be elbészését — egy vakító villámlás, egy nagy dördülés — s a lábán álló Salamon József a fa alól kivettetett, a többiek pedig eszméletlenül terültek el a földön, a lecsapó villám ugyanis Salamon Józsefnek a lábát, a földön heverő 5 embernek pedig a fejét érte. A közelben levő mezei munkások a szerencsétlenség láttára a villámsujtatókhoz siettek, felélenkítették, székerekre rakták és hazaszállították őket s ma már daczára a szenvedett sérüléseknek, mindnyájan jól érzik magukat.

— **A Hollóban letartóztatott tanárjelölt.** Brandin Miklós (nem pedig Brenzeu, mint más lapok nevezik) bukaresti tanárjelölt — mint megirtuk — kihallgatásakor azt vételezte jegyzőkönyvbe, hogy a letartóztatás kellemetlenségei daczára sem áll el eredeti szándékától, hanem egyelőre a hollói bíróságnak savokurat fog használni, azután pedig Borszékbe megy. Azonban mihelyt visszanyerte szabadságát, azonnal székérre ült és visszament Romániába. A bíróság a vizsgálatkor semmi gyanusát sem talált ugyan nála; azért Tölgyesen, hol az ottani oláh tanítóval való viselkedését jobban megfigyelhették, azon határozott meggyőződésben vannak, hogy a tanárjelöltet nem az esztendő, hisz ilyen a romániai részen is bőven van, hanem titkos agitációs szándék hozta Hollóba az oláhok közé. S ha a csendőrök vele és a hollói bírósággal szemben nem lesznek oly előzékenyek, akkor bizonyosan kaphattak volna nála kompromittáló iratokat. A csendőrök ugyanis Kozsokár János bíróval megjelenvén s midőn ez tagadta az idegen ott létét, visszamentek a 8 kmnyire fekvő Tölgyesre újból is megkérdendő a fuvarost, hogy csakugyan a bíróval tett-e le az oláh fiatal embert és a tölgyesi tanítót. Mialatt tehát a csendőrök ezt az utat megtették, amazok időt nyerhettek az esetleg gyanus dolgok megsemmisítésére. Az igazságügyi miniszterium a mult hét végén csakugyan leiratot intézett a gyergyószentmiklósi járásbíróhoz, melyben jelentés tételt kér affelől, hogy mi volt a letartóztatás oka s mennyiben áll jelenleg az ügy? Az oláh tanárjelöltre nézve az ügy a legjobban áll; mert ha csakugyan igazni jött ide, mi a gyanus hírben álló oláh tanító és hollói bírósággal való manipulációjából feltehető, akkor most oda haza jöhet nevetel a markába, hogy egyes kisiklott a magyarok kezéből. Különben ebben az esetben se lehet banni, hogy ép bürrrel elmenekült; mert nekünk elég az, ha idegen metelyektől megvédjük az ország nyukalmát.

— **Boszuállítás.** Kari Antal nevű legény szolgálta 3 évig Gyergyó-Szentmiklóson egy jó módú székely gazdánál, kinek leányával ott léte alatt szerelmi viszonyt kötött s feleségül is akarta venni, mibe azonban a leány szülei nem egyeztek bele s leányukat K. S. özvegy emberhez adták. A legény a kikoszorúztatást nem tűrte csendesen s többször fenyegette is vetélytársát. A mult héten éjjel K. S. künn volt az ökreivel a kaszállón; ő negyedik magával egy pajtában bált, szekere és ökrei pedig kissé távolabb voltak. Hajnalban felkelvén, az ökreit megfojtva, a szekerét pedig egészen összevagdala találta. A megejtett vizsgálatból az tűnt ki, hogy az ökröket istrággal fojtották meg. E tettel a boszus legényt gyanusítják annál inkább, mert a megelőző szombat Tölgyesről, hol szolgálatban volt, eltávozott s azután a gyergyószentmiklósi határban látták buvokálni. A csendőrök felkutatására indultak, eddig azonban még nem tudták kézre keríteni.

— **Felvétetik tanulóknak egy 2—3 gimnáziumot végzett, s zolid és jó magaviseletű fiu.** Hol? Megmondja a kiadóhivatal.

Füüdövendégek névjegyzéke.
Csik-Tusnád.

Henriette Visner, kereskedő, (Bukarest) 1 személy. Deák Albertné, banya igazgatóné, (Küpecz) 2 sz. Luerv Anna, magánzó, (Bukarest) 2 sz. L. Klepper, (Tekutsi) 2 sz. Kis Arnold, nagykereskedő.

(Szeged) 4 sz. Csillag Ilona, magánzó, (Szeged) 1 sz. Mayer Gyula és neje bankhivatalnok, (Budapest) 2 sz. Mayer Gizella, magánzó, (Budapest) 1 sz. Bauer Ottó, m. kir. vámtiszt, (Budapest) 1 sz. S. Rozenbaum, kereskedő, (Bukarest) 5 sz. Imets F. Jákó, kanonok, (Gyulafehérvár) 1 sz. Mathild Binder, gyógyszerészné, (Giurgevó) 2 sz. Borosnyai Dániel, ügyvéd, (Brassó) 7 sz. Papp Loránd, jogász, (Budapest) 1 sz. Henthaler György, jogász, (Budapest) 1 sz. Özv. Csizsér Albertné, birtokos, (Maros-Vásárhely) 4 sz. L. Bitai Sándor és neje Erdődi Ida, min. hiv., (Budapest) 7 sz. Moscu Fermo, kereskedő, (Bukarest) 5 sz. Moreno Eskenásy, kereskedő, (Bukarest) 4 sz. Eliás Miciáni, kereskedő, (Calarási) 6 sz. Cecilié Steinhart, hivatalnokné, (Brassó) 3 sz. Elekes Béla, kir. törvényszéki bíró, (K.-Vásárhely) 9 sz. Fejér Károly, kir. járásbíró, (K.-Vásárhely) 5 sz. Indre Demeterné, földbirtokos, (Törökfalva) 1 sz. Indre Béla, földbirtokos, (Nagy-Somkut) 1 sz. Rátz Ilona, földbirtokosné, (Törökfalva) 1 sz. Bede József és neje, kereskedő, (Brassó) 3 sz. Dr. Alexsi György és neje, kel. akad. keresk. tanár, (Budapest) 2 sz. Kónya Károly és családja, gyógyszerész, (Jász) 6 sz. Schmidt Vilmos, testőr százados, (Bécs) 1 sz. Baltik Erzsébet, magánzó, (Budapest) 3 sz. Betsei Bernáth, kereskedő, (Szeged) 1 sz. Szabó Ferencz, kereskedő, (Szentés) 1 sz. Möriz Mader, (Szeged) 1 sz. Titta Stoicescu, Titta Marié, birtokos, (Bukarest) 2 sz. Anna Rumpelmayer, nevelőné, (Bukarest) 1 sz. Alexander Lonescu, magánzó, (Bukarest) 1 sz. Agnes Ferencz, magánzó, (Bukarest) 1 sz. Simon Albertné, földbirtokosné, (Szegevár) 5 sz. Julius Salamon, kereskedő, (Bukarest) 1 sz. Leo Ettinger, orvos, (Galacz) 2 sz. Giza Ettinger, orvos neje, (Galacz) 1 sz. R. Sturm, magánzó, (Bukarest) 1 sz. Rafael Cappon, magánzó, (Giurgevó) 3 sz. Sevastia Sinescu, birtokos, (Ploest) 2 sz. Straus Ferencz, kereskedőné, (Vajda-Hunyad) 1 sz. E. Lukás, mérnök, (Brailla) 1 sz. Markovits János, ügyvéd, (Erzsébetváros) 3 sz. Ifj. Mihály László, szigorló orvos, (Kolozsvár) 1 sz. Vincenti Lajos, kir. aljárásbíró, (Nagy-Enyed) 1 sz. Atutazók 33 személy. Személyszám összege 668.

NYILTTÉ R. *)

Gyakorlott könyvvezető,

ki egyszersmind magyar, német levelező s pénzüntézetű ügyekben is jártas, szerény feltételek mellett hasonló minőségben állást változtatni óhajt. Jelenleg egy fitrésztelenen van alkalmazásban. Czim a kiadóhivatalban.

4-8

*) E rovat alatt megjelentekért semmi felelősséget nem vállal a Szerk.

Egy 2 3 gimnáziumot végzett, jó házból való fiu tanulóknak felvétetik Gál József kereskedésében.

Sz. 1449—1894.
bgy.

Hirdetmény.

Csikvármegye törvényhatósági bizottsága folyó évi 507. bgy. számú határozatával a vármegyeláz pincze falainak fara-

gott kövel leendő kirakását 647 frt 28 kr összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálat fogantatásának biztosítása céljából az 1894. évi **augusztus hó 15-ik napjának d. e. 10 órájára** a vármegyei alispáni hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtók fellívatnak, hogy a fentebbi munkálat végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó s a részletes feltételekben előírt 5%-nyi bántópenzzel ellátott zárt ajánlatokat kitűzött nap déli 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett alispáni hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Csik Szereda, 1894. évi július hó 23-án.

Becze Antal,
alispán.

Pályázat.

A gyergyóújfalvi róm. kath. segédkantortanítói állásra pályázat hirdettetik. Jövedelem: 1. Kepe czímen a hitközségtől 60 kalangya rozs és ugyanannyi zab. 2. Oszporából 35 frt. 3. 40—45 terü bükkfa. 4. A templom pénztárából havi részletekben 96 frt. 5. Stólából mintegy 30 frt. 6. Szent mise-alapítványból 3 frt. — Külön udvaron tisztességes 2 szoba és konyhából álló lakás egy kis veteményes kerttel és gazdasági épületekkel. Köteleesség: az önálló tanításon kívül a sekrestyési teendők és a templom tisztántartása. Pályázati határidő tart aug. 15-ig bezárólag, a mely időtartam alatti személyes megjelenés előnyvel bír. A pályázati folyamodványok kellőleg felszerelve a kitűzött időig alattirthez beküldendők.

Kelt Gyergyó-Ujfalóban, 1894. július 8-ikán.

Molnár János,
plehános, iskolaszéki elnök.

3-3

A Brassói Portland-Czement Gyár
Brassó (Erdély) ajánlja legkitünőbb
Portland-
Czementjét
felelősség mellett folyton egyenlő és teljesen megbízható minőségben bármely vasúti állomáshoz szállítva, a legolcsóbb árban.
Csik-Szeredában kapható:
ALBERT BALÁZS urnál.
23-30

Mit igyunk?

Igyunk „Érmelléki“-t!!

1886—87-es saját termésti, kitünően kezelt érmelléki (Székelyhid, Bihar-megye) ó boraimat és bakator boraimat megvételre ajánlom a tisztelt borfogasztó közönség szives figyelmébe.

Nemcsak a bor kitünő minősége, hanem a mellett olcsósága miatt is versenyezhetek bármilyen borral szemben.

Bormustrát kívánatra ingyen s bérmentve küldök. Bormegrendeléseket 100 literől feljebb elfogadok, s utánvét mellett a hordó visszavételével pontosan szállítok.

Á R A K:

Egy hec:oliter 1886. évi Érmelléki ó bor 25 frt.

" " " " bakator 35 frt.

A megrendeléseket kérem czímemre Csik-Szeredába küldeni.

Molnár Ákos.